

राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर
(स्वायत्त)

जागतिक घडामोडींचा इतिहास

तृतीय वर्ष कला

2020—21

साहित्यातील प्रबोधन

डॉ. अर्चना टाक

प्रबोधन काळात साहित्याच्या क्षेत्रात खालीलप्रमाणे निर्मिती
घडुन आली.

1. साहित्यात फार मोठे व्यापक बदल घडुन आले.
2. वैचारिक दृष्टिकोन बदलु लागला.
3. साहित्यात जीवनमुल्यांचा अंतर्भाव.
4. नव्या साहित्याचे मुख्य लक्षण : मानवतावाद आणि
निधार्मिकता.
5. निरनिराळ्या भाषांच्या शास्त्रीय अभ्यासास सुरुवात

इटालियन साहित्यिक

अ. क.	साहित्यिक	जन्म	मृत्यु	ग्रंथ	तपशिल
1	डान्ते	20 जुलै 1265	13 सप्टें. 1321	डिवाइन कॉमेडी	देशाविषयी प्रेम, सामाजिक व धार्मिक जीवन
2	पेट्रार्क	20 जुन 1304	19 जुलै 1374	कैन्जोनीरे	आर्थिक, सामाजिक व धार्मिक जीवन
3	बोकॅशिओ	16 जुन 1313	21 डिसें. 1375	डिकॅमरून	नैतिक मुल्ये
4	मॅकॅव्हली	3 मे 1469	21 जुन 1527	द प्रिन्स	राज्यकर्त्यांनी राज्यकारभार कसा करावा
5	ऑरिओस्टो	8 सप्टें. 1474	6 जुलै 1533	ओरलॅंडो फ्युरिओसो	मानवतावाद

इटालियन साहित्यिक

1. डान्ते : डिवाईन कॉमेडी

1. 20 जुलै 1265 ते 13 सप्टें. 1321

2. सर्वसामान्य जनतेला समजणाऱ्या इटालियन भाषेमध्ये साहित्यनिर्मिती.

3. साहित्यात धार्मिक जीवनाची वास्तवता रेखाटली.

4. त्याने आपल्या ग्रंथातुन सर्व सामान्य माणसाच्या सुख दुःखाला स्थान दिले.

2. पेट्रार्क : कॅन्जोनीरे

1. 20 जुन 1304 ते 19 जुलै 1374

2. त्याने आपल्या लिखाणात मानवतावाद व मानवी जीवनाची वास्तवता यांना स्थान दिले.

इटालियन साहित्यिक

3. बोकॅशिओ : डिक्मरून : 100 लघुकथांचा संग्रह

1. 16 जुन 1313 ते 21 डिसें. 1375

2. इटालियन गद्यवाङ्मयाचा जनक

3. उपहासात्मक व विनोदी शैली

4. मॅकव्हली :

1. 3 मे 1469 ते 21 जुन 1527

2. फ्लॉरेन्सच्या प्रजासत्ताक राज्याच्या कारभार मंडळाचा सचिव म्हणुन त्याने कार्य केले.

3. त्याचे ग्रंथ : **The Prince, The Art of War, Discourses on Livy**

इटालियन साहित्यिक

5. ऑरिओस्टो : ओरलॅंडो फ्युरिओसो

1. 8 सप्टें. 1474 ते 6 जुलै 1533
2. त्याने आपल्या लिखाणात वास्तववाद व मानवतावादाला प्राधान्य दिले.
3. इटालियन साहित्यातील बंडखोर कवी.

6. टासो :

1. 11 मार्च 1544 ते 25 एप्रिल 1595
2. साहित्यकृती : जेरूसलेम डेलिवर्ड

ब्रिटिश साहित्यिक

अ. क.	साहित्यिक	जन्म	मृत्यु	ग्रंथ	तपशिल
1	जॉफ्री चॉसर	1340	25 ऑक्टो. 1400	द कॅन्टवरी टेल्स	सामाजिक, धार्मिक व नैतिक मुद्यांवर आधारित
2	थॉमस मुर	7 फेब्रु 1478	6 जुलै 1535	युटोपिया	आदर्श समाजाचे वर्णन
3	फ्रान्सिस बेकन	1560	1626		समाजातील ढोगी प्रवृत्तीवर ताशेरे
4	शेक्सपियर	26 एप्रिल 1564	23 एप्रिल 1616		मानवी भावना
5	जॉन मिल्टन	9 डिसें. 1603	8 नोव्हें. 1674	पॅराडाइज लॉस्ट	सैतानाचा ईश्वराचा संघर्ष व त्यात ईश्वराचा विजय

ब्रिटिश साहित्यिक

1. जॉफ्री चॉसर : द कॅन्टवरी टेल्स कथासंग्रह

1. 1340 ते 25 ऑक्टो. 1400

2. इंग्लंडमधील आद्यकवी

2. थॉमस मुर : युटोपिया (नसलेले स्थान)

1. 7 फेब्रुवारी 1478 ते 6 जुलै 1535

2. आदर्श जग कसे असावे ? याविषयी विवेचन

3. त्याचा हा ग्रंथ राजेशाही शासनप्रणाली विरोधात असल्याने व जनतेत लोकप्रिय होऊ लागल्याने इंग्लंडचा राजा आठवा हेन्‍री याने थॉमस मुरला फाशीची शिक्षा दिली.

ब्रिटिश साहित्यिक

3. फ्रान्सिस बेकन :

1. 22 जानेवारी 1560 ते 9 एप्रिल 1626

2. बेकनचे लेखन साहित्य : 1. **Essays** 58 निबंधांचा संग्रह

2. **Novum Organum**

3. **The New Atlantics**

4. **The Wisdom of the Ancients**

ब्रिटिश साहित्यिक

2. विल्यम शेक्सपियर : युटोपिया (नसलेले स्थान)

1. 26 एप्रिल 1564 ते 23 एप्रिल 1616

2. श्रेष्ठ कवी व नाटककार

3. मानवी हृदयाचा ठाव घेण्याचे सामर्थ्य त्याच्या साहित्यात आहे.

गाजलेल्या साहित्यकृती :

Hamlet, First Folio, King Lear, The Tempest, Macbeth, Othello, A Midsummer Nights Dream, The Sonnets, Romeo and Juliet, Richard III, Twelfth Night, Much Ado about Nothing, Henry V, Julius Caesar, As you like it, The Winters Tale, The Taming of the Shrew, The Merchant of Venice.

स्पेन

1. सर्व्हान्ते :

1. 29 सप्टें. 1547 ते 22 एप्रिल 1616

2. डॉन क्विकझोट ही कादंबरी स्पॅनिश भाषेत लिहिली.

3. एक सामान्य माणूस आपल्या प्रेयसीला आपलेसे

करण्यासाठी कसे अफाट साहस करतो, याचे

विनोदी चित्रण केले आहे.

फ्रेंच साहित्यिक

1. फ्रान्सिस रावेलायस : 1490 ते 1533
2. मायकेल डी मॉटेन : 1533 ते 1592

जर्मन साहित्यिक

1. मार्टिन ल्युथर : 1483 ते 1546

हॉलंडचा साहित्यिक

1. डेसिडेरियस इरॅस्मस : 28 ऑक्टो. 1466 ते 12 जुलै 1536